

Sygn. akt III PK 87/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa R. R.

przeciwko K. K.

o odszkodowanie za rozwiązanie umowy o pracę bez zachowania okresu

wypowiedzenia z winy pracodawcy, odszkodowanie za niezgodne z prawem

rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika,

odszkodowanie za wydanie nieprawidłowego świadectwa pracy, ryczałty za noclegi,

sprostowanie świadectwa pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw

Publicznych w dniu 24 lutego 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych w L.

z dnia 2 marca 2015 r., sygn. akt VIII Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. - w sprawie z powództwa R. R. przeciwko K. K. o odszkodowanie za rozwiązanie umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z winy pracodawcy, odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, odszkodowanie za wydanie nieprawidłowego świadectwa pracy, ryczałty za noclegi, sprostowanie świadectwa pracy - w pkt I. zasądził od pozwanego na rzecz powoda: tytułem odszkodowania

za rozwiązanie umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z winy pracodawcy kwotę 5.100 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania za wydanie nieprawidłowego świadectwa pracy kwotę 2.550 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, tytułem ryczałtów za noclegi kwotę 36.886,14 zł; w pkt II Sąd Rejonowy oddalił powództwo w pozostałej części; w pkt III wyrokowi w pkt I nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.115,47 zł; w pkt IV zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.860 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; w pkt V nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego w L.) kwotę 2.193,32 zł tytułem poniesionych w sprawie wydatków, a nieuiszczoną opłatę od pozwu przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Rejonowego wniosła strona pozwana.

Wyrokiem z dnia 2 marca 2015 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.: zmienił zaskarżony wyrok: - w punkcie I, w ten sposób, że kwotę 36.886,14 zł zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda tytułem ryczałtów za noclegi obniżył do kwoty 34.876,41 zł i oddalił powództwo co do kwoty 2.009,73 zł, - w punkcie IV, w ten sposób, że kwotę 1.860 zł zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu obniżył do kwoty 1.761 zł i oddalił wniosek o zasądzenie kosztów procesu w pozostałym zakresie, - w punkcie V w ten sposób, że nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w L. kwotę 2072,72 zł tytułem poniesionych w sprawie wydatków, a w pozostałej części kwotę poniesionych wydatków przejął na rachunek Skarbu Państwa (pkt I); oddalił apelację w pozostałej części (pkt II); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 880,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję (pkt III).

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego pozwany zaskarżył skargą kasacyjną; skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano, że: „a) w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.); b) w sprawie występuje potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa wspólnotowego w zakresie ich interakcji z przepisami

prawa krajowego, a dotychczasowy brak takiej wykładni prowadzi do błędnego orzekania przez sądy powszechne”.

Istotne zagadnienia prawne odnoszą się do kwestii dopuszczalności: „ubiegania się przez kierowcę o roszczenia z tytułu ryczałtów noclegowych na podstawie § 9 ust. 4 Rozporządzenia MPiPS 2002 oraz art. 16 ust. 4 Rozporządzenia MPiPS z 2013 roku, w sytuacji gdy pracownik zgodnie z treścią uregulowań wewnętrznych w ramach jednej wspólnej kwoty nazwanej w regulaminie wynagrodzeń „dieta służącą na pokrycie zarówno diet jak i kosztów noclegu”, otrzymał od pracodawcy z tytułu podróży służbowej świadczenia w kwotach nie niższej niż minimalne przewidziane dla diet (odpowiednio dla stosownych okresów: 23 zł / 30 zł) oraz ryczałtów noclegowych (25% limitu). Istotne zagadnienie odnosi się do sytuacji, gdy świadczenia powyższe pracodawca wypłacał na zasadach wynikających z wewnętrznych źródeł prawa pracodawcy oraz z potwierdzonej i akceptowanej wieloletniej praktyki stron stosunku pracy...”; „ubiegania się przez kierowcę o roszczenia z tytułu ryczałtów noclegowych na podstawie § 9 ust. 4 Rozporządzenia MPiPS 2002, w sytuacji gdy pracownik obiektywnie otrzymał od pracodawcy z tytułu podróży służbowej wartości świadczeń miesięcznych w kwocie nie niższej niż minimalne przewidziane dla diet (23 zł / 30 zł) oraz ryczałtów noclegowych (25% limitu), w ramach jednej wspólnej kwoty określonej jako „dieta” w sytuacji gdy obie strony umowy się w sposób dorozumiany na takie zasady i ich przestrzegały, pomimo iż zasada taka nie wynikała ze spisanych uregulowań wewnętrznych, lecz z przyjętej wieloletniej praktyki”; „ubiegania się przez kierowcę o roszczenia z tytułu ryczałtów noclegowych poprzez założenie, iż pracodawca nie zapewnił minimalnego hotelowego standardu noclegu „w rozumieniu” § 9 ust. 4 Rozporządzenia MPiPS 2002 r. oraz § 16 ust. 4 Rozporządzenia MPiPS z 2013 r., w sytuacji gdy wspomniane przepisy nie narzucają minimalnego standardu hotelowego a ponadto art. 77 zn. 5 ust. 2 KP nie jest źródłem delegacji dla właściwego Ministra do ustanowienia w rozporządzeniu, minimalnego standardu noclegu a także w sytuacji, gdy art. 14 ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców wprost uregulował minimalny standard pomieszczenia do realizacji odpoczynku i snu”; „czy zdaniem Sądu Najwyższego, pracownikowi należne jest odrębne świadczenie z tytułu kosztów

noclegu, jeśli pracodawca w wewnątrzzakładowych źródłach prawa pracy uregulował, iż świadczenie takie jest wypłacane w ramach jednej wspólnej kwoty, nazwanej umownie „dieta”, jeśli wartości zarówno diety jak i świadczeń noclegowych były na tej podstawie wypłacane pracownikowi w wartościach nie niższych, niż przewidziane odpowiednimi uregulowaniami prawa ?; „Czy zdaniem Sądu Najwyższego, pracownikowi należny jest ryczałt za nocleg pomimo, pracodawca udokumentował wypłatę na rzecz kierowcy wyłącznie diet na podstawie § 5 Rozporządzenia MPiPS z 2002 roku względnie § 7 Rozporządzenia MPiPS z 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, których wysokość liczona łącznie ze świadczeniem z tytułu ryczałtu za nocleg na podstawie § 9 ust. 4 Rozporządzenia MPiPS względnie § 16 Rozporządzenia MPiPS z 2013 r. odpowiada minimalnym wymogom wynikającym z przepisów Rozporządzenia MPiPS, li tylko dlatego, iż strony nazwały to świadczenie dietą, mimo iż zarówno pracodawca jak i pracownik w sposób co najmniej dorożumiany mieli świadomość, iż należności te mają pokryć wszystkie koszty poniesione przez pracownika z tytułu podróży służbowej ?; „Czy zdaniem Sądu Najwyższego pracodawca posiada obowiązek prawny wypłaty kierowcy świadczeń z tytułu ryczałtów noclegowych poprzez założenie, iż pracodawca nie zapewnił minimalnego hotelowego standardu noclegu „w rozumieniu” § 9 Rozporządzenia MPiPS 2002 r. oraz § 16 Rozporządzenia MPiPS z 2013 r., w sytuacji gdy wspomniane uregulowania nie określają minimalnego standardu hotelowego a ponadto art. 77 zn. 5 ust. 2 KP nie udzielił właściwemu Ministrowi delegacji do ustanowienia w rozporządzeniu standardu noclegu a także w sytuacji, gdy art. 14 ust. 1 ustawy o czasie pracy kierowców wprost uregulował minimalny standard pomieszczenia do realizacji odpoczynku i snu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym

wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z powołaniem się na przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. - występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne oraz istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. lub zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Analizami interpretacyjnymi wskazanymi w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej przepisów prawa zajmował się już Sąd Najwyższy, który w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2014 r., II PZP 1/14, OSNP 2014 nr 12, poz. 164, wyraził stanowisko, że zapewnienie pracownikowi - kierowcy samochodu ciężarowego odpowiedniego miejsca do spania w kabinie tego pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży

służbowej poza granicami kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.), co powoduje, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonych w § 9 ust. 1-3 tego rozporządzenia albo na korzystniejszych warunkach i wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub innych przepisach prawa pracy.

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej w bardzo szeroko ujętym uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ograniczył się do prostego zaprzeczenia stanowisku zaprezentowanemu przez Sąd Najwyższy w powołanej wyżej uchwale. Nie przedstawił przekonującej argumentacji polemicznej, którą zakwestionowałby trafność uchwały II PZP 1/14 w zakresie analiz interpretacyjnych wskazanych w niej przepisów prawa dotyczących sygnalizowanych w rozpatrywanej skardze kasacyjnej kwestii.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.